

Beslut

**efter kvalitetsgranskning i ämnet slöjd i grundskolans
högstadium vid Källängens skola i Lidingö kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning vid Källängens skola i ämnet slöjd i grundskolans högstadium.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer: hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Källängens skola i följande utsträckning:

I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?

Eleverna får i flera delar en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Variera arbetsformerna så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?

Eleverna ges i hög utsträckning möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Slöjdämnet omfattas i flera delar av ett jämställdhetsperspektiv.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Reflektera och diskutera löpande olika frågor kring jämställdhet med eleverna.

Uppföljning

Huvudmannen ska **senast den 28 oktober** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogat formulär användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller med post till Skolinspektionen Postadress: Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:12305) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?

Inom denna frågeställning granskas om eleverna får ett aktivt lärarstöd genom hela arbetsprocessen som ger dem möjligheter att utveckla idéer samt utveckla och använda strategier. Vidare granskas om undervisningen är stimulerande, motiverande och utmanande samt om eleverna löpande och tillsammans med läraren får möjlighet till reflektion över process och resultat.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna får i flera delar en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Processinriktat lärarstöd

Granskningen visar att lärarstödet i undervisningen är processinriktat och sker genom dialog i form av formativ respons.

Lärarstödet är utformat så att eleverna kan utveckla idéer och använda olika strategier för att lösa en uppgift. Lärarna uppger att en arbetsprocess ofta inleds med att läraren visar olika inspirationskällor för eleverna. Eleverna kan exempelvis få se olika färdiga elevalster eller leta i böcker efter inspiration inom det aktuella området eleverna ska arbeta. Vid en av Skolinspektionens lektionsobservationer framkom att det runt om i lektionssalen för materialinriktningen textil fanns flera olika böcker och pärmar samt färdiga alster av olika slag, vilket elever beskriver att de kan använda sig av för att få inspiration. I intervjuer med såväl lärare som elever framkommer att nästa steg för eleverna är att genomföra skisser och tankekartor över hur de vill genomföra en uppgift. Inom materialinriktningen trä och metall förväntas eleverna även i vissa fall göra en skalenlig ritning med en tillhörande kapnota som beskriver material och mått. Lärare uppger vidare att elever får stöd löpande i att pröva och

ompröva olika tillvägagångssätt för att lösa en uppgift. En lärare berättar till exempel om en situation då en elev skulle tillverka en pall och ett av benen sprack. Läraren stöttade då eleven i att pröva andra sätt att utforma pallen på så att det spruckna benet inte hade någon påverkan på slutresultatet.

Lärarna ger eleverna stöd löpande och ger återkoppling under pågående arbetsprocess. Lärarna uppger att de löpande visar och instruerar hur eleverna kan lösa olika problem och att de är noga med att låta eleverna utföra momenten och inte själva ta över uppgiften. Detta bekräftas i en av Skolinspektionens lektionsobservationer där elever behövde stöd när de skulle lära sig att sy en sicksacksöm. Läraren samtalade då med eleverna och gav tips om hur eleverna kunde tänka. Eleverna uppmanades sedan att var och en träna på att sy sicksacksöm på en provbit innan de skulle sy på sina föremål. Lärarna beskriver vidare i intervju att de ger eleverna återkoppling löpande under pågående lektioner. Lärare uppger exempelvis att de uppmuntrar eleverna och belyser deras progression.

Utmanande undervisning

Granskningen visar att undervisningen är motiverande och utmanande. Arbetsformerna varierar emellertid i begränsad utsträckning.

Undervisningen är utformad så att eleverna oavsett kunskapsnivå stimuleras till utveckling. Lärarna uppger att eleverna får samma typ av uppgift men att eleverna sedan kan välja att utföra den på olika sätt. När eleverna befinner sig i planeringsstadiet så uppmuntras eleverna till att göra egna val även om arbetsprocessen är till viss del styrd utifrån bland annat hantverksteknik. Lärare berättar att de exempelvis ofta ber eleverna under planeringen att upprätta flera olika varianter av skisser av både enklare och svårare karaktär så att lärarna bättre kan vägleda eleverna i att välja en skiss som är mest lämplig utifrån deras respektive kunskapsnivåer. En lärare ger också exempel på att elever inom materialinriktningen textil kan få möjlighet att arbeta med olika svårighetsgrader när det gäller stick- och virkningsprojekt. Elever bekräftar i intervjuer att de har möjlighet att påverka svårighetsgraden i sina projekt och berättar att de exempelvis inom materialinriktningen textil kan välja att arbeta med mer avancerade mönster när de virkar eller stickar. Lärare beskriver vidare att de har höga men rimliga förväntningar på eleverna och att de anpassar lärarstödet utifrån respektive elevs behov. Lärare uppger att eleverna i årskurs 7 har olika skolbakgrunder från tidigare stadier och att lärarna därför inte kan förvänta sig att alla elever har de grundläggande kunskaperna i ämnet. Lärare uppger att de av denna anledning kartlägger elevernas kunskaper i början av årskurs 7 för att kunna anpassa undervisningen till elevers respektive nivåer. Ett par lärare uppger emellertid att de kan ha en viss förväntan på att flickor ska klara slöjdarbetet bättre då flickor är mer

mogna jämfört med pojkar. Elever uppger att lärarna brukar beskriva sina förväntningar på eleverna i början av en ny arbetsprocess och att de känner till vilka elever som kan behöva motiveras lite extra. Vidare beskriver lärarna att de låter eleverna pröva olika uppgifter och hantverkstekniker för att utmana och stimulera eleverna. Av underlag som begärts in från huvudmannen framgår att det i slöjdämnet finns framtaget ett dokument som beskriver vilka hantverkstekniker eleverna förväntas lära sig under respektive årskurs. Av dokumentet samt intervjuer med lärare och elever framgår exempelvis att elever som läser materialinriktningen trä och metall bland annat får tillverka en bricka samt skapa mönster genom bildhuggeri riktningen textil får eleverna bland annat tillverka ett datorfordral och arbeta med garnteknik. I årskurs 9 får eleverna sedan fördjupa sina kunskaper inom slöjdämnet genom valfri kombination av material och hantverksteknik.

Arbetsformerna består oftast av enskilt arbete och eleverna ges sällan möjlighet att dela erfarenheter i ett gemensamt lärande. Lärare och elever beskriver att lektionerna är utformade på samma sätt där eleverna främst arbetar med sina egna arbetsuppgifter. Även om en lärare ger exempel på att eleverna får arbeta med kamratrespons så framgår av intervjuer med lärare och elever att eleverna vanligtvis delar erfarenheter på egna initiativ. Lärare och elever beskriver även att ett visst samarbete förekommer inom materialinriktningen trä och metall i årskurs 8 då eleverna tillsammans med andra ska arbeta mot ett gemensamt motiv genom bildhuggeri.

Reflektion över process och resultat

Granskningen visar att undervisningen innehåller moment där eleverna löpande reflekterar över arbetsprocessen och resultat tillsammans med lärare.

Lärarna ställer frågor löpande till eleverna och låter dem utvärdera och bedöma resultatet av sitt arbete såväl muntligt som skriftligt under lektionerna. Lärare och elever berättar i intervjuer att elever i slutet av varje lektion får reflektera över arbetsprocessen skriftligt i en digital slöjddagbok. Av dokument som Skolinspektionen begärt in från huvudmannen framgår att eleverna utgår från bestämda frågor när de skriver sina reflektioner. Eleverna ska exempelvis reflektera över vad de gjort under lektionen, vad som gått bra eller mindre bra och vad de lärt sig. Att eleverna får reflektera skriftligt under arbetsprocessen bekräftas även vid Skolinspektionens lektionsobservationer. Exempelvis fick eleverna under i slutet av lektionen i materialinriktningen textil fotografera sina arbeten och sedan skriva en reflektion i sina loggböcker. Av intervjuer med såväl lärare som elever framgår att eleverna även reflekterar över slutprodukten. Lärare uppger att elever bland annat ska reflektera över om slutprodukten motsvarar den skiss som eleven upprättade under

planeringsstadiet samt om de hade valt att göra något annorlunda om de fick göra om uppgiften igen. I intervjuer bekräftar elever att de ska reflektera över slutproduktens resultat. En elev ger som exempel att hen i sin slutreflektion inom materialinriktningen textil kunde konstatera att en större noggrannhet under virkningen kunde ha förhindrat att eleven vid ett tillfälle av processen blev tvungen att sprätta upp delar av arbetet.

Identifierat utvecklingsområde

Utvecklingsområde 1

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Variera arbetsformerna så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

Enligt läroplanen ska eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska även främja elevernas harmoniska utveckling. Detta ska åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att arbetsformerna utgörs av individuellt arbete och att elever främst arbetar tillsammans med andra på egna initiativ. Genom att variera arbetsformer och låta eleverna arbeta både enskilt, i par och i grupp ges eleverna möjlighet till att dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärarna varierar arbetsformerna så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?

Inom denna frågeställning granskas i vilken utsträckning undervisningens innehåll bidrar till att eleverna utvecklar kunskaper om material och metoder utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Vidare granskas om undervisningen utformas så att eleverna får möjlighet att reflektera kring hur det egna arbetet påverkar miljön och hur de kan använda olika metoder för resurshushållning.

Skolinspektionen bedömer följande: Eleverna ges i hög utsträckning möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Material- och metodkunskap utifrån hållbar utveckling

Granskningen visar att undervisningen ger eleverna fördjupad förståelse och kunskap om olika materials egenskaper och slöjdmeter utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Undervisningen ger eleverna möjlighet att få fördjupade kunskaper om olika material samt hur deras ursprung och framställning kan påverka miljön. Av dokument som Skolinspektionen har begärt in från huvudmannen framgår att eleverna i varje årskurs på högstadiet och i respektive materialinriktning får lära sig om olika materials egenskaper och hur de framställs. Exempelvis anges i läsårsplaneringar för materialinriktningen textil att eleverna får fördjupa sina kunskaper om natur- och konstfibrer utifrån egenskaper kopplat till miljö och hållbarhet. Likaså framgår av läsårsplaneringar för materialinriktningen trä och metall att eleverna bland annat får fördjupa sina kunskaper om de svenska träslagen och deras egenskaper samt hur materialval påverkar både arbetsprocess och resultat. Lärare beskriver att eleverna därtill ska reflektera över olika materials egenskaper och ursprung utifrån ett hållbarhetsperspektiv under planeringsstadiet. Av dokumentation som Skolinspektionen har begärt in från huvudmannen framgår exempelvis att eleverna i årskurs 8 inom materialinriktningen textil ska reflektera över och motivera sina val av garn som en del av arbetet med att lära sig sticka och virka. Eleverna ska bland annat besvara frågor som handlar om att beskriva garnets egenskaper och hur miljön påverkas vid produktion och användning. I intervjuer bekräftar elever att lärare har samtalat med dem om olika materials egenskaper och ursprung utifrån ett

hållbarhetsperspektiv. Elever ger bland annat exempel på att de har fått lära sig om för- och nackdelar med olika tyger, däribland natur- och konstmaterial.

Undervisningen ger eleverna möjlighet att få kunskaper om olika slöjdmeter som bidrar till slöjdprodukter som är användbara, välgjorda eller håller länge. Lärare uppger i intervjuer att de lär eleverna olika tekniker som bidrar till att produkterna håller längre. Exempelvis får eleverna i materialinriktningen trä och metall lära sig olika sammanfogningstekniker så som fingerfogsteknik i stället för att endast spika ihop olika trästycken, vilket bekräftas i en av Skolinspektionens lektionsobservationer där eleverna fick en genomgång av tekniken som de skulle använda sig av vid tillverkningen av sina brickor eller pennställ. Elever ger också exempel på att de inom materialinriktningen trä och metall har lärt sig att lacka sina produkter så att de ska hålla längre.

Reflektion och val under arbetsprocessen utifrån ett hållbarhetsperspektiv

Granskningen visar att eleverna får reflektera över olika val utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Eleverna får göra självständiga val av metoder för resurshushållning som bidrar till hållbarhet samt får göra jämförelser av olika slöjdmaterial utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Lärare uppger i intervju att eleverna i planeringsstadiet av varje ny arbetsprocess ska reflektera och göra självständiga val av material utifrån ett miljö- och hållbarhetsperspektiv. Av dokument som begärts in från huvudmannen framgår exempelvis att det inom materialinriktningen textil finns färdiga planeringsmallar till varje arbetsområde där elever ska skriva reflektioner över val av material, till exempel vad materialet består av, vilka egenskaper det har och hur miljön påverkas av dess produktion. Eleverna har också fått lära sig att använda material på ett särskilt sätt som bidrar till resurshushållning. Elever beskriver i intervjuer att de klipper i tyger och sågar i trä på ett särskilt sätt så att det ska bli så lite spill som möjligt. Såväl lärare som elever beskriver att det därtill finns "spillådor" med material inom båda materialinriktningarna som elever kan använda till sina projekt. En lärare ger exempel på att en elev inom materialinriktningen trä och metall ville tillverka ett föremål som skulle efterlikna Big Ben och att eleven då använde sig av material för återbruk. I intervjuer med såväl lärare som elever framkommer att det även inom materialinriktningen textil finns material för återbruk. Elever beskriver att det bland annat finns jeans och lakan som eleverna kan välja att arbeta med och ger exempel på en elev som valde att återbruka jeans till sitt datorfordral som ska tillverkas i årskurs 7.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom frågeställningen.

I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Inom denna frågeställning granskas i vilken utsträckning rektorn organiserar skolans jämställdhetsarbete kopplat till slöjdämnet. Vidare omfattar granskningen lärarnas arbete med jämställdhet i slöjdundervisningen.

Skolinspektionen bedömer följande: Slöjdämnet omfattas i flera delar av ett jämställdhetsperspektiv.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorn, lärare och elever, lektionsobservationer av slöjdundervisningen samt inkommen dokumentation från huvudmannen.

Skolans jämställdhetsarbete för slöjdämnet

Granskningen visar att rektorn organiserar slöjdämnet så att elever oavsett könstillhörighet möts och arbetar tillsammans.

Rektorn ser till att flickor och pojkar möts i slöjdundervisningen. Rektorn och lärare berättar att eleverna läser en materialinriktning per termin under samtliga årskurser i högstadiet samt att slöjdgrupperna är jämnt fördelade mellan flickor och pojkar. Vidare ges elever möjlighet att arbeta med en kombination av material och tekniker inom respektive materialinriktning. Av dokumentation som Skolinspektionen begärt in från huvudmannen framgår exempelvis att eleverna inom materialinriktningen textil får arbeta med twilltyg, lakansväv och mellanlägg av polyester i samma projekt. I årskurs 9 får eleverna därtill möjlighet att kombinera material från båda materialinriktningarna. Exempelvis framkommer i intervju med lärare samt av dokument som Skolinspektionen har begärt från huvudmannen att elever i årskurs 9 ska tillverka en leksak eller ett spel och då ges elever möjlighet att kombinera material från båda materialinriktningarna, vilket elever bekräftar i intervjuer.

Jämställdhetsperspektiv i undervisningen

Granskningen visar att det skiljer sig åt mellan materialinriktningarna i vilken utsträckning som lärarna lyfter föreställningar och normer om kvinnligt och manligt med eleverna.

Lärarna samtalar sällan med eleverna om olika föreställningar om kvinnligt och manligt. I intervju med såväl rektorn som lärare framkommer förvisso att det på skolan årligen genomförs en temavecka inom ämnet slöjd där lärarna ska samtala med eleverna kring jämställdhet. Lärare beskriver att de under temaveckan exempelvis informerar om slöjd genom tiderna och pratar om hur mode har förändrats. Av dokument som begärts in från huvudmannen bekräftas att eleverna under temaveckan i materialinriktningen textil får information om slöjdens historia, exempelvis när begreppet slöjd uppstod och hur slöjd blev ett ämne i skolan. Av underlaget framgår vidare att eleverna inom materialinriktningen textil bland annat ska diskutera manligt och kvinnligt inom slöjden, till exempel om det finns något som flickor respektive pojkar är bättre på eller har svårt för. I intervjuer uppger elever att temaveckan endast har behandlats inom materialinriktningen textil. Uppfattningen bland intervjuade elever är att lärarna inte brukar lyfta frågor i undervisningen som rör ett jämställdhetsperspektiv eller synliggör hur könsbundna föreställningar kan påverka och begränsa eleverna i vardagen och i framtida val av exempelvis utbildning och yrke. Elever beskriver även att tillgängliga instruktionsfilmer ofta är könsstereotypa, så som att det är kvinnor som visar hur man gör inom materialinriktningen textil och vice versa.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Reflektera och diskutera löpande olika frågor kring jämställdhet med eleverna.

Av läroplanen framgår att skolan ska aktivt verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra

till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.¹

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärare i begränsad omfattning lyfter frågor kopplat till jämställdhet med eleverna i slöjdundervisningen. Genom att synliggöra och diskutera traditionella könsmonster samt utmana de föreställningar som flickor och pojkar kan ha, ges eleverna möjlighet att utveckla en ökad medvetenhet om könsbundna normer. Detta kan i sin tur bidra till att motverka begränsningar i deras vardag och i framtida val, exempelvis vad gäller utbildning och yrkesinriktning.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser till att lärare löpande reflekterar och diskuterar olika frågor kring jämställdhet med eleverna. Skolverket har material som kan användas i detta arbete.²

På Skolinspektionens vägnar

X Roger Persson

Beslutsfattare

Signerat av: Roger Persson

X Klara Engström

Föredragande

Signerat av: Klara Engström

I handläggningen av ärendet har även Henrik Fredriksson, utredare, deltagit.

---

¹ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

² [Aktivt jämställdhetsarbete i skolan - Skolverket](#) hämtad 2026-04-17.

Bilaga 1: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Källängens skola den 11 mars 2026. Besöket genomfördes av utredarna Klara Engström och Henrik Fredriksson

Skolenheten är en kommunal skola verksam i Lidingö kommun med grundskola, årskurserna 4–9. Årskurserna 4–6 ingår inte i granskningen. På skolenheten går cirka 700 elever.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Två lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med rektorn och biträdande rektor
- Dokument som begärts in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

Bilaga 2: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Syftet är att granska vissa kvalitetsaspekter i undervisningen i ämnet slöjd i grundskolans högstadium. Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen tagit fram inom de olika frågeställningarna.

Granskningens frågeställningar

1. I vilken utsträckning får eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus?
2. I vilken utsträckning ges elever möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling?
3. I vilken utsträckning omfattas slöjdämnet av ett jämställdhetsperspektiv?

Kvalitetskriterier

Processinriktat lärarstöd

Lärarstödet är processinriktat så att eleven visas på möjliga alternativ för att kunna utveckla idéer samt utveckla och använda olika strategier för att lösa sin arbetsuppgift.

Lärarstödet är stöttande och innehåller dialog i form av formativ respons under arbetsprocessen.

Utmanande undervisning

Undervisningen är motiverande och utmanande så att alla elever, oavsett nivå i kunnande, stimuleras till utveckling.

Arbetsformerna varierar mellan individuellt arbete och arbete i par eller grupp så att eleverna kan dela erfarenheter i ett gemensamt lärande.

Reflektion över process och resultat

Undervisningen innehåller moment där eleverna löpande uppmanas att, tillsammans med lärare, reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, i syfte att främja utveckling av handlingsberedskap, kreativitet och självständighet.

Material- och metodkunskap

Undervisningen innehåller moment för att ge eleverna en fördjupad förståelse av olika materials egenskaper och ursprung utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Undervisningen innehåller moment för att ge eleverna kunskap om slöjdmeter för framställning av funktionella och hållbara slöjdprodukter.

Reflektion och val under arbetsprocessen

Undervisningen utformas så att eleverna ges möjlighet att reflektera kring hur det egna arbetet påverkar miljön och välja hur de i den egna slöjdprocessen kan använda olika metoder för resurshushållning.

Skolans jämställdhetsarbete för slöjdämnet

Rektor organiserar slöjdämnet så att elever, oberoende av könstillhörighet möts och arbetar tillsammans.

Jämställdhetsperspektiv i undervisningen

Läraren reflekterar och diskuterar föreställningar och normer om kvinnligt och manligt tillsammans med eleverna.

Läraren arbetar inom undervisningen för att vidga och utmana elevernas föreställningar utifrån icke-könstraditionellt perspektiv i val av material och metod.

Bilaga 3: Författningsstöd

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.³

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.⁴ Vidare ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.⁵

Av skollagen framgår vidare att alla barn och elever i samtliga skolformer ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.⁶

Av läroplanen framgår att skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska även främja elevernas harmoniska utveckling. Detta ska åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer.⁷

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd.⁸ I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår att skolan ska:

---

³ 26 kap. 20 § skollagen.

⁴ 1 kap. 4 § skollagen.

⁵ 1 kap. 5 § skollagen.

⁶ 3 kap. 2 § skollagen, se även 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen gällande extra anpassningar och särskilt stöd.

⁷ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

⁸ 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

- erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt
- ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga.

Lärarna ska:

- sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.
- ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan och ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel
- organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga, upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt samt successivt får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar.⁹

Undervisningen i ämnet slöjd ska enligt kursplanen syfta till att eleverna utvecklar förmågan att formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Eleverna ska bland annat:

- ges möjligheter att utveckla sin skicklighet i en process där tanke, sinnesupplevelse och handling samverkar
- ges förutsättningar att arbeta med färg, form och funktion för att skapa olika estetiska och kulturella uttryck
- ges förutsättningar att utveckla idéer samt överväga olika lösningar och tillvägagångssätt i slöjdarbetet
- ges möjligheter att reflektera över arbetsprocesser och resultat för att fördjupa sitt lärande.¹⁰

Det centrala innehållet i slöjd för årskurs 7–9 består av följande tre delar: Slöjdens material, verktyg och hanterverkstekniker, slöjdens arbetsprocesser samt slöjdens uttryck och betydelse för hållbar utveckling. Innehållet i undervisningen inom ”slöjdens arbetsprocesser” handlar bland annat om slöjdarbetets olika delar: idéutveckling, överväganden, framställning samt reflektion över arbetsprocessen och resultatet. Det

---

⁹ Lgr22, 2.2 Kunskaper.

¹⁰ Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

handlar även om hur delarna i arbetsprocessen samverkar och påverkar resultatet.¹¹

När det gäller kunskaper om hållbar utveckling framgår i läroplanens första del avseende skolans uppdrag att en viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Genom ett miljöperspektiv får eleverna möjligheter att både ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.¹²

Vidare anges i kursplanen för slöjd att eleverna ska ges förutsättningar att utveckla förmågan att välja och hantera material för att främja hållbar utveckling. Undervisningen i ämnet slöjd ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att reflektera över arbetsprocesser och resultat utifrån kvalitet, uttryck och hållbar utveckling. En del av det centrala innehållet för årskurs 7–9 handlar bland annat om jämförelser mellan olika slöjdmaterial utifrån deras kvalitet och påverkan på miljön, resurshushållning genom återbruk, reparation samt vård av material och föremål.¹³

Avseende skolans jämställdhetsarbete och jämställdhetsperspektiv i undervisningen framgår följande i läroplanens första del. Skolan ska:

- aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet
- synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling
- organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.¹⁴

Vidare framgår att skolan aktivt ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. Skolan ska också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska

---

¹¹ Ibid.

¹² Lgr22, 2.2 Kunskaper.

¹³ Lgr22, 5. Kursplaner, 5.17 Slöjd.

¹⁴ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning.

eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter.¹⁵

I läroplanens andra del anges vidare att alla som arbetar i skolan i sin verksamhet ska:

- bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor och att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet
- utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt i det vardagliga arbetet.

Läraren ska:

- synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor
- planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.¹⁶

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.¹⁷ Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas förutsättningar och behov.¹⁸ På skolenhetsnivå ansvarar rektorn för att det görs ett arbete med att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.¹⁹

I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår bland annat att rektorn:

- har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen
- ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna
- har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och

---

¹⁵ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

¹⁶ Lgr22, 2.1 Normer och värden.

¹⁷ 2 kap. 9 § skollagen.

¹⁸ 2 kap. 10 § skollagen.

¹⁹ Se 4 kap. 4–6 §§ skollagen.

organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.²⁰

---

²⁰ Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar.